

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Концепції внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність D1 Облік і оподаткування

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Концепції внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту
Викладач (-і)	Василюк М.М., д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(066)4653250
Е-mail викладача	mariia.vasyliuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій: https://koia.pnu.edu.ua/hrafiik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до курсу	
Курс «Концепції внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту» є освітньою компонентою, що належить до вибіркових дисципліни, яка формує професійний рівень майбутніх фахівців. Запропонований курс формує у здобувачів базові системні знання і навички з формування системи теоретичних та практичних знань щодо концептуальних підходів до формування системи внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту та оцінки їх ефективності і дієвості.	
3. Мета та цілі курсу	
<p><i>Мета:</i> надати здобувачам необхідні теоретичні знання та допомогти набути практичних навичок з формування системи внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту у діяльності суб'єктів господарювання, навчитися інтегрувати результати аудиту у процес управління суб'єктом господарювання для підвищення її ефективності.</p> <p><i>Цілі курсу:</i> набуття здобувачами: практичних навичок з планування, проведення аудиту як незалежного контролю, організації та функціонування системи внутрішнього контролю; соціальних навичок (soft-skills) щодо здійснення професійної комунікації; ефективно пояснювати і презентувати матеріал, взаємодіяти в проектній діяльності.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><i>Компетентності:</i></p> <p>Здатність розуміти теоретичні засади, сучасні концепції та нормативно-правове регулювання внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.</p> <p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору.</p> <p>Здатність оцінювати ефективність системи внутрішнього контролю та пропонувати шляхи її вдосконалення.</p> <p>Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту, аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси.</p> <p><i>Програмні результати навчання:</i></p> <p>Розуміти теоретичні засади, сучасні концепції та нормативно-правове регулювання внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.</p> <p>Застосовувати системний науковий світогляд для розв'язання комплексних проблем у сфері внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.</p> <p>Інтегрувати результати аудиту у процес управління суб'єктом господарювання для підвищення його ефективності та конкурентоспроможності.</p> <p>Генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики внутрішнього контролю й аудиту, аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси.</p> <p>Впроваджувати результати аудиту у процес управління суб'єктом господарювання для підвищення його ефективності.</p>	

5. Організація навчання				
Обсяг курсу – 90 год.				
Вид заняття		Загальна кількість годин		
лекції		16		
практичні		14		
самостійна робота		60		
Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни	
3	D1 Облік і оподаткування	другий	вибіркова	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема, план		Кількість годин		
		лекція	практичне заняття	самостійна робота
ТЕМА 1. ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ТА ВНУТРІШНІЙ АУДИТ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ 1.1. Сутність механізму внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту. 1.2. Суб'єкти контрольної та аудиторської діяльності. Нормативно-правове регулювання контролю та аудиту. 1.3. Організаційні основи здійснення контролю та аудиту суб'єктів господарювання.		2	2	6
ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ 2.1. Генезис контрольної діяльності, передумови формування та її розвиток у суспільстві. 2.2. Внутрішній контроль у забезпеченні економічної безпеки. 2.3. Аналітичні процедури внутрішнього контролю.		2	2	10
ТЕМА 3. ПОБУДОВА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ 3.1. Основні принципи та умови функціонування системи внутрішнього контролю. 3.2. Функції та методи системи внутрішнього контролю. 3.3. Проблеми забезпечення незалежності внутрішнього аудиту. 3.4. Удосконалення організації та функціонування системи внутрішнього економічного контролю.		2	2	10
ТЕМА 4. РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ 4.1. Професійні організації внутрішніх аудиторів. 4.2. Міжнародні стандарти внутрішнього аудиту. 4.3. Регулювання внутрішнього аудиту у вітчизняній практиці.		2	2	8
ТЕМА 5. ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ СУБ'ЄКТІВ БІЗНЕСУ 5.1. Елементи системи внутрішнього контролю. 5.2. Етапи та процедури оцінювання системи внутрішнього контролю. 5.3. Критерії оцінювання системи внутрішнього контролю.		2	2	8
ТЕМА 6. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ 6.1. Нормативно-правове регулювання організації та здійснення внутрішнього аудиту.		4	2	10

6.2.Організаційно-методичне забезпечення внутрішнього аудиту. 6.3.Перспективні напрямки та шляхи забезпечення якості внутрішнього аудиту у державному секторі економіки.			
ТЕМА 7. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ КОНТРОЛЮ ТА АУДИТУ 7.1. Сучасні виклики та проблеми розвитку внутрішнього аудиту в корпоративному секторі. 7.2.Організація і регулювання контролю та аудиту на світовому економічному рівні. 7.3.Трансформаційні процеси в організації внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.	2	2	8
Разом	16	14	60
6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання 100 бальна: бали накопичуються за різні види робіт протягом навчального процесу, а підсумкова залікова оцінка виставляється на останньому практичному занятті. Зараховано – “відмінно” (90-100 балів) – здобувач демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p>		
	<p>Зараховано – “добре” 70-89 балів) – здобувач демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; Зараховано – “задовільно” (50-69 балів) – здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; Незараховано – “незадовільно” (менше 50 балів) – здобувач не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p> <p>Система оцінювання навчальної дисципліни включає два види контролю: поточний і підсумковий. Накопичення балів здобувачем освіти під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні: - поточне оцінювання – 65 балів (усні відповіді, розв’язання практичних ситуацій, тести, контрольна робота); - самостійна робота – 35 балів (індивідуальне завдання та тести КСР).</p> <p>За кожен вид робіт здобувач освіти отримує оцінку в 100 бальній шкалі. Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. (див. “Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника”, URL: https://surl.li/wmmuhb; “Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника” URL: https://surl.li/dxovqb).</p>		

Вимоги до письмових робіт	Здобувач освіти виконує одну контрольну роботу. Головна мета – перевірка ступеня засвоєння теоретичних положень курсу (здобувачі заочної форми навчання виконують контрольну роботу у формі домашньої контрольної роботи та захищають під час останнього практичного заняття). У разі відсутності здобувача при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного практичного заняття.
Практичні заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у здобувачів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і практичні навички з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань здобувачів. Оцінки за практичне заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Самостійна робота	Загальний обсяг годин самостійної роботи здобувача, що відводиться на вивчення дисципліни “Концепції внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту” складає 60 годин. Здобувачам освіти пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://d-learn.pnu.edu.ua). Згідно графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою здобувач проходить тестування на платформі дистанційного навчання.
Методи навчання	<p>Наочні методи навчання - ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації для полегшення вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, графіків, схем, мультимедійних матеріалів (презентації, відео).</p> <p>Інтерактивні методи навчання - ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм (відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді, дискусії, мозковий штурм, ігровий метод).</p> <p>Практичні методи навчання - передбачають виконання задач та вправ), які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань.</p> <p>Методи дистанційного навчання - ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської авторської системи дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua), платформ для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік (виставляється на підставі результатів поточного контролю (виконання практичних завдань, контрольної роботи, самостійної роботи здобувача освіти).

7. Політика курсу

Письмові роботи: здобувач повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Здобувач опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання у визначений для контролю самостійної роботи період згідно графіку навчального процесу.

Академічну заборгованість здобувач здає відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

Академічна доброчесність: очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання

та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Списування під час контрольних робіт та екзамену є недопустимими. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор.

Відвідування занять: відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил.

Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях. Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (на 20% менше).

Неформальна освіта: у здобувачів є можливість отримати додаткові бали до підсумкової оцінки, пройшовши онлайн курси на платформі Coursera, Prometheus (чи інших рекомендованих кафедрою обліку і оподаткування: URL: <https://koia.pnu.edu.ua/platformy-dlia-neformalnoi-osvity/>). Слід враховувати, що приймаються сертифікати, які розширюють знання з дисципліни «Концепції внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту». Попередньо здобувач освіти повинен погодити коректність обраного курсу (написавши лист на електронну адресу: maria.vasyliuk@cnu.edu.ua).

Результати неформальної освіти визнаються згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (URL: <https://surl.li/xpiocw>).

При використанні технологій штучного інтелекту студенти повинні дотримуватись «Рекомендацій щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти» (URL: <https://surl.li/zntjjk>)

8. Рекомендована література

1. Постанова Кабінету Міністрів України № 1001 від 28.09.2011 «Деякі питання здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1001-2011-%D0%BF#Text>
2. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>
3. Про затвердження Кодексу етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту : Наказ МФУ України від 29.09.2011 р. № 1217. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1195-11>
4. Про затвердження Стандартів внутрішнього аудиту: Наказ Міністерства фінансів України від 04.10.2011 р. № 1247 URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1219-11>
5. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту (Стандарти).URL:[https://na.theiia.org/translations/PublicDocuments/IPPF-Standards 2017-Ukrainian.pdf](https://na.theiia.org/translations/PublicDocuments/IPPF-Standards%202017-Ukrainian.pdf).
6. Кодекс етики Інституту внутрішніх аудиторів. URL : <http://iiaua.org/wp-content/uploads/2013/10/Code-of-Ethics-Ukrainian.pdf>
7. Бержанір І.А. Організація і методика аудиту: навч. посіб. для закладів вищої освіти / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань: ВПЦ «Візаві», 2022. 326 с.
8. Василюк М.М., Васильченко С.М. Формування механізму контролю за результатами діяльності органів місцевого самоврядування // «Регіональна економіка та управління», 2021. Вип. 4 (34). С. 15-18.
9. Василюк М.М., Юрків А.Р. Концепції аудиторського контролю фінансових результатів та їх облікове забезпечення //Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал. Івано-Франківськ: Вид во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. Вип. 20. Т. 2.С.379-385. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/aprde/issue/view/403/142>
10. Василюк, М., Кузьмін, Т., Гнатюк, Т., & Верб'янська, Р. (2025). Концептуальні засади обліку і внутрішнього аудиту витрат бюджетної установи у контексті цифровізації господарських процесів. *Сталий розвиток економіки*, (3 (54), 19-23. URL:<https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-3>
11. Гайдучок, Т., & Івашко, Т. (2024). Оптимізація внутрішнього контролю витрат сільськогосподарських підприємств: ключові підходи та практичні рекомендації. *Scientific Collection «InterConf+»*, (47(209), 110–121.
12. Замула І.В., Танасієва М.М. Внутрішній контроль: навч. посіб. Чернівці: Технодрук, 2021. 336 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/3728081/>
13. Максимчук І.А., Уманець Т.М. Організація внутрішнього аудиту на підприємствах: ризик-орієнтований підхід. *Економіка. Фінанси. Право*. №8/2021. С.19-24.

14. Огійчук М.Ф., Рагуліна І.І., Новіков І.Т., Рагуліна М.М. Внутрішній аудит: Навч. посібник. Вид. 5-те, перероб. і допов. К.: Алерта, 2022. 390 с. URL: <https://alerta.kiev.ua/oblik-ta-podatki/754-vnutrishnij-audit.html>
15. Облік, аналіз і аудит у системі сучасних бізнес-комунікацій: навч. посібник / [В. С. Рудницький, А. М. Любенко, О. П. Кундря-Висоцька, Р.К. Шурпенкова, О.М. Сарахман, Т.І. Хомуляк, І.І. Демко, І.М. Вагнер, О.В. Дубіль]; за заг. ред. д-ра екон. наук., проф. В. С. Рудницького. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2024. 440 с.
16. Редько О. Ю., Каменська Т. О. Внутрішній контроль і аудит в управлінні : практичний посібник. Київ : НЦОА , 2023. 136с.
17. Система контролю якості в аудиторській фірмі. Методичне забезпечення: навч. посібник / за ред. М. М. Василюк, О.Е.Лубенченко, О. Ю.Редько / Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2021.268с. https://drive.google.com/file/d/1j_Y2GhnXqoL_INO74tyE0HN3PJ8qGDhy/view?usp=share_link
18. Трохановський В.Д., Василюк М. М. Внутрішній аудит в системі управління грантовою діяльністю закладів вищої освіти // Ефективна економіка. № 10 (2024). DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.10.18>
19. Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements (2021). Vol. I, II, III. IAASB. Retrieved from. URL: <https://www.iaasb.org/publications/2020-handbook-international-quality-control-auditing-review-other-assurance-and-related-services>
20. Sari D. P., Nugroho A. Internal auditor competence and internal control: Improving internal audit quality to prevent fraudulent financial statements // Cogent Business & Management. – 2024. – Vol. 11, No. 1. – P. 1–17. – DOI: 10.1080/23311975.2024.2345678
21. Офіційний сайт Інституту внутрішніх аудиторів (ІА). URL: [https:// www.global.theiia.org](https://www.global.theiia.org)
22. Офіційний сайт Інституту внутрішніх аудиторів України. URL : <https://iia-ua.org/?tag=%D1%96%D0%B2%D0%B0%D1%83>
23. Офіційний сайт Американського інституту дипломованих громадських бухгалтерів (AISPA): [https:// www.aicpa.org](https://www.aicpa.org)
24. Офіційний сайт Асоціації бухгалтерів і аудиторів. URL : <http://www.uacaa.org>
25. Офіційний сайт Верховної Ради України: URL: <https://www.rada.gov.ua>.

Викладач _____

Марія ВАСИЛЮК